

Zgodbe svetega pisma. DZS, 1992. Zbirka Klasje.

- svetopisemske zgodbe – tisti deli Biblije, kjer gre za dogodke konkretnih oseb, pripovedovani pa so na epski način
- Christoph Schmidt priredil B za mladino, da je ohranil samo pripovedna dela (izpustil poučne dele)
- po njem pri nas Matevž Ravnikar, 1815
- v B največ epike, dramatike zelo malo (nekaj značilnosti v Visoki pesmi in Jobovi knjigi); dram. niso poznale druge staroorientalske literature, ki so vplivale na B
- veliko lirike: Visoka pesem, Knjiga psalmov, Žalostinke (tudi Jobova knjiga, Knjiga pregovorov, Pridigar, Sirahova knjiga)
- iz zgodb sestavljene najstarejše knjige: 5 Mojzesovih knjig = Pentatevh
- od Nove zaveze so pripovedni vsi Evangeliji in Apostolska dela
- namen utrditi vero v božje razodetje □ prepletanje pripovedništva + pz + polliterarna/neliterarna proza
- pripovedna besedila so redko ohranila svojo prvotno podobo, saj se je le-ta s povezoavnjem zbrisala:
 - mit/bajka (= izmišljena zgodba s snovjo iz poganskega verstva; tudi zgodba z dogajanjem nadčloveških razsežnosti s simbolnim pomenom – v tem smislu miti o stvarjenju sveta, A + E, Kajnu + Abelu, vesoljnem potopu in babilonskem stolpu),
 - pripovedka – težko ločiti od novel, legend: o Abrahamu, Izaku, Jakobu, Jožefu, Mojzesu, Davidu; nič čudežnega, dogajajo se v stvarnosti, otipljivem zg svetu
 - legenda – zgodbe o sv. osebah, čudežih kot nagradah za njihovo vernost: zgodbe o Jezusovih čudežih, o Petrovi rešitvi iz ječe, spreobrnjenju Savla v apostola Pavla
 - basen – napol pripovedna, napol poučna: Jonatanova basen o drevesih, ki si izbirajo kralja
 - parabola – s prisposodobami ponazarja moralne nauke: parabola o bogatašu in revežu, prilike, ki jih v evangelijih pripoveduje Jezus (o usmiljenem Samarijanu, farizeju, o gorčičnem semenu)
 - anekdota – označi pomembno osebnost z njenim izrekom: o Salomonovi razsodbi, Jezusovi izreki (ko je svojim nasprotnikom odgovarjal: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega)
 - biografija – zgodba o Abrahamu, Izaku, Jakobu, Mojzesu, Davidu, Salomonu; še bolj življenjepisi so evangeliji
 - apokalipse – opisi videnj in prikazni, v katerih se je razodevala usoda izvoljenega ljudstva, Jeruzalema in konec sveta
- SZ v kanonizirani obliki končana 1. st., besedila zapisana že v 2. pr.
- najstarejša besedila tudi že v 13. st. pr.
- NZ nastala od 1.-2. st.
- SZ v hebrejščini, nekatere mlajše v aramejščini
- v helenizmu postane gr jezik Judov, zato je postala tudi jezik SZ
- vse zgodbe iz hebrejščine najprej prevedene v gr, zato se je prevod SZ imenoval Septuaginta (naj bi bilo 70 prevajalcev)
- zatem nastal latinski prevod, ki je v sr. veku postal uradi prevod katoliške Cerkve; veljal je za splošno rabo, zato vulgata

Abraham in Izak

Bog obljubi Abrahamu deželo Kanaan in številne potomce, ki bodo postali ljudstvo Izraela, v zameno pa terja zevstobo

Abraham se napoti iz Ura v Sumeriji v Kanaan; najprej ima z deklo sina Izmaela, nato v visoki starosti z neplodno ženo Saro Izaka, ki ga mora žrtvovati (tako Bog preskuša njegovo zvestobo); Abraham je bil pripravljen žrtvovati svojega sina za Boga; ko ga skuša zaklati, ga Bog ustavi: prepričal se je, da se Abraham boji Boga in se je pripravljen odreči tudi svojemu sinu; Bog ga bo bogato nagradil

Izak in Rebeka

Abraham pošlje hlapca, da bi našel ženo za njegovega sina Izaka; hlapec je pri nekem vodnjaku, kamor pride Rebeka; proso jo za vodo in ona jo ponudi tudi njegovim kamelam ter ga povabi domov; starši se strinjajo s poroko, tudi Rebeka je pripravljena iti s hlapcem; postane Izakova žena

Jakob in Ezav

Rebeka in Izak imata dva sina, Jakoba in Ezava, ki se prepirata za prvorojenstvo; Izak je na smrtni postelji, reče sinu Ezavu, naj mu pripravi dobro jed iz divjačine, da mu o dal blagoslov; Rebeka to sliši in pove Jakobu, naroči mu, naj prinese dva kozliča in ona bo pripravila dobro jed; Jakoba obleče v Ezavova oblačila in Jakob preslepi očeta, prejme od njega blagoslov; Ezav je jezen, ker je brat z zvijačo prejel očetov blagoslov, zato Rebeka svetuje Jakobu, naj gre k njenemu bratu Lebanu in se vrne, ko se bo Ezavova jeza polegla; na poti Jakob zaspi in sanja: prikaže se mu Bog in mu obljubi številen zarod; Jakob sreča ob vodnjaku Rahelo, svojo sestrično (hči strica Labana); zaljubi se in bi jo rad za ženo; Laban mu jo obljubi, če bo pri njem služil 7 let; po sedmih letih pa mu da starejšo hči Lijo, zato mora Jakob ostati še 7 let, da dobi Rahelo

Jožef, Jakobov sin, je prodan v Egipt; zapeljuje Putifrjevo ženo, zato ga dajo v ječo, nato pa postane visok faraonov uradnik in zaščitnik svoje družine

bratje so nanj ljubosumni, ker ga ima oče najraje; prodajo ga Izmaelcem, ti ga odpeljejo v Egipt in ga prodajo faraonovemu dvorniku Putifarju; ker je Jožef zelo lep, si ga poželi Putifarjeva žena, toda on jo zavrača, ker je gospodar zelo prijazen do njega in mu vse zaupa, poleg tega bi se pregrešil zoper Boga; ko ga spet osvaja, on zbeži, obleka pa ostane v njenih rokah; Putifarka je užaljena, zato izrabi njegovo obleko za dokaz, da je bil pri njej, da je on njo osvajal; vržejo ga v ječo; faraon izve, da zna razlagati sanje, pokliče ga k sebi in mu pove svoje sanje, J pravi, da bo prišlo 7 let izobilja, zatem pa 7 let lakote; faraon ga povzdigne; J gre po Egiptu in nabira pridelke za obdobje lakote; ko pride 7 let lakote, prihajajo ljudje iz vseh dežel kupovati k njemu, tudi njegovi bratje, ki pa ga ne spoznajo; J jih preizkuša in na koncu sem jim razodene, povabi vse z očetom vred in njihovimi družinami, da se pridejo v Egipt

Mojzes vodi Jakobovo (= Izraelovo) ljudstvo iz Egipta

Samson

si je zaželel žene izmed Filistejcev, čeprav sta bila mati in oče proti temu, sta se uklonila njegovi želji; dekletov oče pa je poročil hčerko z nekom drugim in Samson je bil jezen, zato je pobil veliko Filistejcev; nato mu je bila vseč Dalila; iz njega je izvrtala, v čem je skrivnost njegove moči; poklicala je Filistejce, obrila Samsona in F. so mu iztaknili oči in ga dali v mlin; ko so mu zrasli lasje, se mu je povrnila moč; F. so ga poklicali, da jim je plesal na

slavju, izrabil je priliko in se oprl na stebra hiše, da ju je podrl; hiša, polna ljudi, se je zrušila in pobila mnogo ljudi, z njimi je umrl tudi Samson

Filistejski Goljat zasmehuje Izraelce; David, čeprav mladenič, nevajen vojskovanja, se odloči, da se bo boril z njim; na paši je večkrat ubil leva ali medveda, vzame palico in fračo in pobije Goljata s kamnom iz frače, nato pa mu z njegovim mečem odseka glavo

Davidov sin Salomon je pripeljal izraelsko ljudstvo na vrhunec slave; dve ženski sta se prepirali zaradi otroka; ponoči je ena svojega pomendrala in ga zamenjala z otrokom druge, vendar tega ni hotela priznati; Salomon reče, naj presekajo otroka na pol in naj vsaka dobi polovico; ena je rekla, ne, naj ga kar ima tista, ki ji ga je ponoči ukradla, ta, ki ga je ukradla, pa je bila pripravljena pustiti, da otroka presekajo; tako je Salomon vedel, katera je prava mati – tista, ki ni dovolila, da ga ubijejo in se mu je bila pripravljena odreči, samo da živi